

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/221/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814210249
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814210249.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa B. O. X., s.r.o., G.: XX XXX XXX, so sídlom F. 5, XXX XX W., zastúpeného S. O., s.r.o., so sídlom W. XXX XX, F. 5, proti odporcom: 1/ U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX, XXX XX D. pri F. a 2/ C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX XX, D. XX/X, obidvaja zastúpení U. W. U., advokátom so sídlom W. XXX XX, T. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov: Q. E. F. X., G.: XX XXX XXX, so sídlom W. XXX XX, Q. nám. 7, zastúpeného U. F. F., advokátom so sídlom W. XXX XX, N. XX, o zaplatenie X.XXX,XX eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu E. súdu F. č. k. 9C XXX/XXXX-XXX zo dňa 29. marca 2016, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd svojím uznesením navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcom 1/ a 2/ náhradu trov právneho zastúpenia v sume X.XXX,XX eur na účet právneho zástupcu odporcov 1/ a 2/ JUDr. W. U., do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov náhradu trov právneho zastúpenia v sume XXX,XX eur na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. F. F., do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že o návrhu navrhovateľa, ktorý sa domáhal voči odporcom 1/ a 2/ zaplatenia sumy X.XXX,XX eur s príslušenstvom rozhodol tak, že návrh navrhovateľa zamietol a zároveň vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Predmetný rozsudok sa stal právoplatným dňa 12.11.2015. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., Odporcovia 1/ a 2/ mali v konaní plný úspech, a preto im vzniklo právo na náhradu trov konania. O výške náhrady trov právneho zastúpenia odporcov 1/ a 2/ rozhodoval podľa § 10 ods. 1, § 13 ods. 2, § 13a ods. 1 a § 16 ods. 3 vyhlášky č. XXX/XXXX Z. z. o odmenách a náhradách advokátov, pričom pri stanovení hodnoty jedného úkonu vychádzal z hodnoty sporu vo výške 4.957,92 eur. Hodnota jedného úkonu právnej služby podľa § 10 ods. 1 a § 13 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. pri zastupovaní dvoch osôb tým istým právnym zástupcom vypočítanej z hodnoty sporu 4.957,92 eur predstavuje sumu XXX,XX eur (hodnota jedného úkonu pri zastupovaní jednej osoby z hodnoty sporu 4.957,92 eur predstavuje sumu XXX,XX eur; z čoho XX% predstavuje sumu XX,XX eur, čo znamená hodnotu jedného úkonu pri právnom zastupovaní X osôb v sume XXX,XX eur (X x XX,XX eura) . Súd priznal odporcom 1/ a 2/ trovy právneho zastúpenia za tieto úkony právnej služby:

- 1) prevzatie veci a príprava zastúpenia v roku 2015
- 2) účasť na pojednávaní dňa 01.06.2015
- 3) porada s klientom zo dňa 02.06.2015
- 4) vypracovanie právneho rozboru veci zo dňa 03.06.2015
- 5) vyjadrenie vo veci samej zo dňa 15.06.2015
- 6) porada s klientom zo dňa 14.07.
- 7) vyjadrenie vo veci samej zo dňa 10.08.2015
- 8) porada s klientom zo dňa 14.08.

- 9) vyjadrenie vo veci samej zo dňa 17.08.2015
- 10) porada s klientom zo dňa 18.08.2015
- 11) účasť na pojednávaní dňa 19.08.2015
- 12) porada s klientom zo dňa 29.09.2015
- 13) účasť na pojednávaní dňa 30.09.2015
- 14) účasť na pojednávaní dňa 21.10.2015

t. j. odmena X.XXX,XX eur + režijný paušál XXX,XX eur + náhrada za stratu času XXX,XX eur + cestovné XXX,XX eur, t. j. spolu v sume X.XXX,XX eur. Priznané trovy právneho zastúpenia považoval za účelne vynaložené a preukázané. Uviedol, že pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka, vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, ktorý má rovnaké práva a povinnosti ako účastník (§ 93 ods. 4 prvá veta Občianskeho súdneho poriadku), nemožno odoprieť právo na zastúpenie advokátom, preto mu patrí náhrada trov konania. Nepovažoval trovy konania vedľajšieho účastníka za neúčelné. Vedľajší účastník vstúpil do konania na strane odporcov na ich pomoc a podporu, v konaní bol činný a preto podľa názoru súdu riadne a účelne bránil práva odporcov. Súd navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcov trovy právneho zastúpenia za tieto úkony právnej služby:

1. prevzatie veci a príprava zastúpenia v roku 2014

2. vyjadrenie vo veci samej zo dňa 19.05.2015

t. j. odmenu XXX,XX eur + režijný paušál XX,XX eur + T. XX,XX eur, t. j. spolu v sume XXX,XX eur.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Navrhol, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa tak, že odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná. Považoval za potrebné zdôrazniť, že odporca si zvolil svojho právneho zástupcu JUDr. W. U., advokáta až potom, ako do konania vstúpil vedľajší účastník, ktorého v obdobných početných prípadoch zastupuje práve U.. W. U.. Navrhovateľ nespochybňuje právo odporcov zvoliť si v konaní svojho právneho zástupcu, avšak zároveň zastáva názor, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť spôsobilé poskytnúť spotrebiteľom ako účastníkom dostatočnú právnu ochranu, a teda je viac než isté, že v danom prípade vzišla iniciatíva k prevzatiu právneho zastúpenia od právneho zástupcu vedľajšieho účastníka a nie od samotných odporcov. Možno teda uviesť, že v danom prípade prevažuje právny záujem právneho zástupcu U.. U. na zabezpečení svojej odmeny prostredníctvom právneho zastúpenia nad samotnou ochranou svojho klienta, keďže rovnakú ochranu môže odporcom poskytnúť aj vedľajší účastník. A., že súd priznal odporcom náhradu trov právneho zastúpenia za 5 porád s klientom, pričom JUDr. U. zastupuje v obdobných početných prípadoch tak odporcov, ako i združenie Q. ochrana práv spotrebiteľov, ktoré do konaní vstupuje ako vedľajší účastník, teda je mu zrejmý skutkový a právny stav veci, ktorý je v daných prípadoch obdobný, pričom zároveň navrhovateľ vyslovil pochybnosti, že by dotknutý právny zástupca oboznamoval odporcov so zvolenou právnou argumentáciou, ktorá je pre laika v mnohých prípadoch ťažko pochopiteľná. Poukázal na to, že predmetný právny úkon nebol zo strany právneho zástupcu nijakým spôsobom preukázaný, a teda ide o priznanie odmeny za úkon právnej služby, o ktorom sú pochybnosti, že bol vôbec vykonaný. Namietal, že predmetné úkony považoval súd za účelne vynaložené a zastával názor, že sú v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Vyslovil názor, že cieľom právneho zástupcu odporcov je zneužívanie inštitútu trov právneho zastúpenia za účelom dosahovania vlastného zisku. Pokiaľ ide o odmenu za štyri vyjadrenia vo veci, navrhovateľ poukázal, že mu bolo doručené len vyjadrenie zo dňa 15.06.2015, ostatné vyjadrenia mu neboli doručené, a teda navrhovateľ sa nemohol oboznámiť s ich obsahom a posúdiť ich účelnosť. V tomto smere považuje rozhodnutie súdu za nepreskúmateľné. Mal za to, že v danej veci právny zástupca v rámci súdneho konania výrazným spôsobom nenechal svoju argumentáciu, teda možno predpokladať, že písomné vyjadrenia neobsahujú tak rôznu argumentáciu, ktorá by bola nevyhnutná pre dosiahnutie úspechu odporcov v konaní. Zdôraznil, že okresný súd žalobný návrh navrhovateľa zamietol z iných dôvodov, ako bola smerovaná argumentácia odporcov, to znamená, v takom prípade jednotlivé vyjadrenia právneho zástupcu zostávajú úplne irelevantné a už vôbec im ich nemožno považovať za úkony, na základe ktorých dosiahli odporcovia úspech vo veci. V podanom odvolaní navrhovateľ spochybnil výšku náhrady straty času a náhradu cestovného s ohľadom na to, že právny zástupca sa v daný deň zúčastnil na danom súde viacerých pojednávaní, čo pri trovách právneho zastúpenia vôbec nebolo zohľadnené. Súdu vytýkal, že v mnohých prípadoch navrhovateľovi neboli priznané trovy právneho zastúpenia za vyjadrenia, ktoré obsahovali pre daný prípad rozhodujúce skutočnosti, preto navrhovateľ požaduje rovnaký prístup súdu k účastníkom konania a namietal, že súd sa nekritickým spôsobom stotožnil s trovami uplatnenými právnym zástupcom odporcov. Vykonané úkony právnym zástupcom odporcu považoval za účelové, neúčelné navyšovanie trov konania, ktoré

absolútne popierajú zásadu hospodárnosti konania. Vyslovil názor, že tak dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a právnej úpravy trov konania a v danom prípade je namieste aplikácia ust § 150 ods. 1 O.s.p., a to aj s prihliadnutím na fakt, že odporcovia pri uzatváraní zmluvy, titulom ktorej bol v konaní uplatnený nárok, spáchali trestný čin, čo vyplýva z rozsudku Okresného súdu Prievidza, sp. zn. XT/XXX/XXXX. Z hľadiska trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka poukázal na skutočnosť, že podľa rozhodnutia súdu súd odporcov neposúdil ako spotrebiteľov, pričom za daných okolností je účasť vedľajšieho účastníka v konaní absurdná a irelevantná, a teda postráda akýkoľvek zmysel priznania trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Nepovažoval za účelnú takú náhradu trov konania, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje, bez uvedenia nových procesne významných skutočností. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné, bez znalosti prejednávanej veci a automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania, ktorý názor vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí zo dňa 24.03.2015, sp. zn. 7MCdo/15/2014. Uviedol, že združenie na ochranu spotrebiteľa ako vedľajší účastník vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, nemá žiadnu vedomosť o prejednanom prípade. Len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 19.03.2014, sp. zn. 6MCdo/5/2013 a Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II. ÚS 78/03.

Vedľajší účastník k odvolaniu navrhovateľa uviedol, že v konaní kvalifikovane spochybnil navrhovateľom uplatnený nárok voči odporcom a na základe argumentácie vedľajšieho účastníka bol nárok uplatnený navrhovateľom zamietnutý. Vyslovil názor, že právne argumenty boli opodstatnené, úkony boli účelne vynaložené, a preto trvá na náhrade trov konania. Uviedol, že už samé tvrdenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve je účelným úkonom a účelným spôsobom bránenia práva účastníka. Tým mal za to, že súd správne vyhodnotil úkony vedľajšieho účastníka ako účelné a hospodárne. Je súčasťou rizika, s ktorým navrhovateľ pri súdnom uplatnení napríklad premlčanej pohľadávky alebo plnenia z neprijateľnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve musí kalkulovať, a od ktorého má odrádzať práve hrozba náhrady trov konania protistrane. V ostatnej časti písomného vyjadrenia citoval z rozhodnutí všeobecných súdov Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že trovy právneho zastúpenia boli účelne vynaložené a dostatočne preukázané, navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil.

Odporcovia v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie. Namietali vyjadrenie navrhovateľa v podanom odvolaní, že právny záujem právneho zástupcu odporcov na zabezpečení svojej odmeny prevažuje nad samotnou ochranou svojho klienta. Uviedol, že advokátska kancelária, ktorá háji záujmy nebankovej spoločnosti a má sídlo na tej istej adrese ako klient, dosahuje každoročne tržby vo výške niekoľko stoviek tisíc eur na trovách právneho zastúpenia podávaním formulárových žalôb obviňuje právneho zástupcu protistrany zo zneužívania inštitútu trov právneho zastúpenia za účelom dosahovania vlastného zisku. Uviedol, že konanie právneho zástupcu navrhovateľa, ktorý obviňuje advokáta protistrany zo zneužívania inštitútu trov právneho zastúpenia za účelom dosahovania vlastného zisku, je argumentáciou absurdnou, protirečí si a absentuje jej vnútorná logika. Uviedol, že navrhovateľ využil svoje zákonné právo, je zastúpený advokátskou kanceláriou a obviňuje právneho zástupcu odporcov z toho, že si zabezpečuje odmenu, ktorá má prednosť pred ochranou svojho klienta. Spochybnil nielen úkony právneho zástupcu odporcov, ale aj právnu podstatu a opodstatnenosť právneho zastúpenia. Uviedol, že početnosť spotrebiteľských vecí s obdobným skutkovým a právnym základom určil svojím postupom výlučne navrhovateľ. Odporcovia si nemôžu na vlastné náklady dovoliť realizovať kvalifikovanú ochranu v súdnom procese, v ktorom si navrhovateľ pri uplatňovaní svojich hromadných, zjavne nedôvodných a premlčaných nárokov v plnom rozsahu uplatňuje svoje základné právo na advokáta. Pokiaľ ide o odmenu za vyjadrenia vo veci, podania boli len priamou reakciou na početné vyjadrenia navrhovateľa, preto o účelnosti týchto úkonov nemôže byť žiadna pochybnosť. Poukázal na to, že práve zasielanie mnohých podobných vyjadrení je častá praktika právneho zástupcu navrhovateľa. Jeho argumentácia vyznieva o to absurdnejšie, keď práve právny zástupca navrhovateľa vo všetkých konaniach dokladá do spisu množstvo vyjadrení namiesto toho, aby tieto svoje argumenty zhrnul do jedného uceleného vyjadrenia. Dal tiež do pozornosti, že zástupca navrhovateľa sa dal na každé pojednávanie substitučne zastupovať advokátom, resp. advokátskou kanceláriou. Jeho neschopnosťou dokladať do termínov

pojednávani súdom požadované dôkazy sa nezriedka stáva, že nariadené pojednávania sa musia odročovať. Za absurdnú považoval argumentáciu, týkajúcu sa zneužívania inštitútu ochrany spotrebiteľa, keď právny zástupca navrhovateľa nepochopiteľne spája výsledok trestného konania s nárokom na náhradu trov v civilnom konaní. Vyslovil názor, že navrhovateľ sa od počiatku konania spoliehal na právnu negramotnosť spotrebiteľov a neúspech v konaní mu privedilo aj vznesenie námietky premlčania zo strany odporcov, či namietaná aktívna vecná legitímácia.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Vo veci rozhodol bez pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p..

V posudzovanej veci navrhovateľ uplatnil proti odporcovi v prvom a druhom rade žalobný návrh, ktorým sa domáhal, aby súd odporcovi v prvom a druhom rade uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 4.957,92 eur s príslušenstvom spoločne a nerozdielne. Rozhodnutím Okresného súdu Prievidza č. k. 9C/186/2014-148 zo dňa 21.októbra 2015 bol návrh navrhovateľa v celom rozsahu zamietnutý. Prvostupňový súd vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Pri rozhodovaní o náhrade trov v sporovom konaní sa postupuje podľa ust. § 142 O.s.p., ktoré upravuje rozhodovanie o náhrade trov konania podľa miery úspechu účastníka v konaní. Je založené na zásade zodpovednosti za výsledok, alebo na zásade úspechu ako základnom princípe určujúcom, ktorý z účastníkov v konečnom dôsledku poniesie ťarchu všetkých súdnych trov.

Pokiaľ v danej veci bolo rozsudkom rozhodnuté o zamietnutí žalobného návrhu, procesne úspešným účastníkom vzniklo právo na náhradu trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Pre každý prípad rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním resp. pred nákladmi nadbytočnými či nadmernými. Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor strany napr. v zastúpení v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a takmer právne totožných veciach, alebo zrejme snaha zvýšiť náklady konania protistrane (nález Ústavného súdu Českej republiky z 25.03.2014 sp. zn. I.US 3819/13).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavno-právneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. júna 2014 sp. zn. 6MCdo/9/2013).

Z uvedeného teda vyplýva, že súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné uplatňovanie alebo na ochranu práv sa nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon, alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.

V danej veci sa odvolací súd stotožňuje s námietkou odvolateľa, že združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť spôsobilé poskytnúť spotrebiteľom ako účastníkom dostatočnú právnu ochranu a preto nie je nutné, aby združenie na ochranu spotrebiteľa bolo právne zastúpené. Avšak podľa z ustálenej súdnej praxe, ktorú navrhovateľ akceptuje a ani odvolací súd sa od nej nemieni odkloniť, vedľajší účastník tak, ako ktorákoľvek fyzická alebo právnická osoba má právo zvoliť si advokáta, ktorý ho zastupuje v konaní.

Samotná skutočnosť, či sa vedľajší účastník dá v konaní zastúpiť, je na voľbe samotného vedľajšieho účastníka, ktoré právo je dané Ústavou SR čl. 47 ods. 2..

V danej veci odvolateľ v podanom odvolaní opodstatnene vytyka súdu prvého stupňa, že neskúmal účelnosť vynaložených trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva pri rozhodovaní o trovách konania, neskúmal otázku tzv. hromadného podávania podaní zo strany vedľajšieho účastníka na strane odporcu v spotrebiteľských veciach, nezaoberal sa účelnosťou trov konania z toho pohľadu, že vedľajší účastník - Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov a odporca v prvom a druhom rade majú právne zastúpenie pričom zástupca odporcov JUDr. W. U. spravidla v obdobných veciach zastupuje vedľajšieho účastníka. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch svojho rozhodnutia vôbec nevyporiadal s uplatnenou náhradou za opakované vyjadrenia k veci z pohľadu, či každé z vyjadrení obsahuje takú právnu argumentáciu, ktorá by bola právne relevantná k posudzovanému nároku navrhovateľa, nevyporiadal sa s opakovanými poradami s klientom, tieto nepodrobil žiadnej súdnej kontrole.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia podľa § 157 ods. 2 O.s.p. s tým, že účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že prvostupňový súd nepostačujúco odôvodnil rozhodnutie, ktorým prisúdil navrhovateľovi povinnosť nahradiť trovy konania vzniknuté za právne zastúpenie odporcu v prvom a druhom rade a za právne zastúpenie vedľajšieho účastníka. Predovšetkým sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadal so základnou a zásadnou otázkou náhrady trov konania, ktorou je účelné uplatňovanie resp. bránenie práva. Preto odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozhodnutie senátu bolo prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.